

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/101/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2717203211
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlatica Javorová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2717203211.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlatice Javorovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Briškovej a JUDr. Terézie Mecelovej v spore žalobkyne: Prima banka Slovensko, a.s., Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: G. N., nar. XX. O. XXXX, trvalo bytom T., o zaplatenie 8.489,37 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Skalica z 20. marca 2018 č. k. 2Csp/80/2017-67, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zvyškovo zamietajúcej žalobu, v časti lehoty plnenia a v časti náhrady trov prvoinštančného konania **p o t v r d z u j e.**

II. Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 7 651,81 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 7.647,58 eur od 28.2.2017 do zaplatenia a to všetko v splátkach vo výške 300 eur mesačne, splatných vždy k poslednému dňu v mesiaci počnúc právoplatnosťou rozsudku, pod následkom straty výhody splátok pri nezaplatení jednej z nich; II. vo zvyšku žalobu zamietol; III. žalobkyni priznal náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 76,30 %.

Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 497 Obch. z. (zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení nesk. predpisov); § 1 ods. 2, § 2 písm. a/, b/ a d/, § 9 ods. 1 a 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy (ďalej aj ZoSÚ); § 52 ods. 1 až 4, § 54 ods. 1 a 2, § 517 ods. 1 a 2 O. z. (Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy); § 232 ods. 3 a 4 CSP (Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Z. z.) a poukazom na Nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ust. O.z..

Vecne dôvodil, že žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu 10.4.2017 domáhala zaplatenia sumy 8.489,37 eur, úroku v sume 177,92 eur, úroku z omeškania v sume 4,23 eur, úroku 7,90 % ročne z nezaplatenej istiny 8.580,59 eur od 28.2.2017 do 8.3.2017 a z nezaplatenej istiny vo výške 8.489,37 eur od 9.3.2017 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatenej istiny vo výške 8.580,59 eur od 28.2.2017 do 8.3.2017 a z nezaplatenej istiny vo výške 8.489,37 eur od 9.3.2017 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatených úrokov vo výške 177,92 eur od 28.2.2017 do zaplatenia, náhrady trov konania a nezaplatených poplatkov za poistenie vo výške 8,58 eur. V žalobe uviedla, že so žalovaným uzatvorila 30.10.2015 Úverovú zmluvu č. 258365, na základe ktorej poskytla žalovanému peňažné prostriedky v sume 10.000 eur. Žalovaný porušil svoje zmluvné povinnosti keď prestal uhrádzať jednotlivé splátky riadne e včas, a preto žalobkyňa na základe výzvy na predčasné splatenie úveru rozhodla o predčasnej splatnosti úveru dňa 27.2.2017. Do dňa zosplatenia uhradil žalovaný na istinu sumu 1.419,41 eur a po zosplatení úveru uskutočnil žalovaný úhrady spolu vo výške 91,22 eur.

Žalovaný potvrdil uzavretie zmluvy, žiadal však o priznanie možnosti splácať dlžnú sumu v splátkach, najviac vo výške 300 eur mesačne, pretože u zamestnávateľa dosahuje zárobok 800 eur mesačne, žije v spoločnej domácnosti s priateľkou a ich spoločným dieťaťom, pričom priateľka je na materskej dovolenke.

Súd prvej inštancie vychádzal zo zisteného skutkového stavu veci, podľa ktorého strany dňa 30.10.2015 uzavreli úverovú zmluvu č. 258365, na základe ktorej sa žalobkyňa zaviazala poskytnúť žalovanému úver vo výške 10.000 eur pri fixnej úrokovej sadzbe 7,9 % p. a., RPMN 9,5% a priemernej hodnote RPMN 10,07%, žalovaný sa zaviazal splácať úver v 72 pravidelných mesačných splátkach vo výške 175,51 eur, so splatnosťou v 25. deň kalendárneho mesiaca, platnosť úveru bola určená 6 rokov od splatnosti prvej anuitnej splátky, najneskôr ku dňu 25.11.2021, podľa zmluvy poplatok za poistenie schopnosti splácať úver bol 4,30 eur mesačne. Listom z 27.2.2017 žalobkyňa oznámil žalovanému, že rozhodla o predčasnej splatnosti celého úveru a vyzvala žalovaného uhradiť jej celý dlh vo výške 8.846,32 eur s príslušenstvom najneskôr do 9.3.2017. Podľa prehľadu splácania žalovaný celkom na splátkach za čas od 25.11.2015 do 21.2.2017 zaplatil 2.269,86 eur.

Z vykonaného dokazovania súd vyvodil právny záver, že žalobe je možné vyhovieť len čiastočne. Medzi stranami vznikol záväzkový vzťah titulom uzavretej Úverovej zmluvy z 30.10.2015, ktorá má charakter spotrebiteľského úveru. Na základe uvedenej zmluvy žalobkyňa vznikol záväzok poskytnúť žalovanému úver vo výške 10.000 eur a žalovaný sa zaviazal predmetný úver veriteľovi vrátiť spolu s dohodnutými úrokmi a poplatkami v 72 mesačných splátkach vo výške splátky 175,51 eur. V danom prípade bola uzavretá štandardná formulárová spotrebiteľská zmluva, kde text zmluvy bol vopred pripravený veriteľom a žalovaný nemal možnosť žiadnym podstatným spôsobom zasahovať do obsahu zmluvy a príslušných všeobecných obchodných podmienok (ďalej aj „VOP“) tvoriacich neoddeliteľnú súčasť zmluvy. Právny vzťah vzniknutý z úverovej zmluvy nie je vyňatý z režimu spotrebiteľského práva, preto na predmetnú vec dopadá právna ochrana vyplývajúca z § 52 a nasl. O.z. a ostatných predpisov na ochranu spotrebiteľa. Vzhľadom na uvedené súd pri právnom posúdení veci zmluvu posudzoval v zmysle ustanovení ZoSÚ, ktorý je lex specialis vo vzťahu k Obch.z., ako aj príslušných ustanovení O.z., ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru. V prvom rade súd skúmal otázku platnosti zmluvy a jej obsahu z hľadiska uvedenia všetkých obligatórnych náležitostí v zmysle ZoSÚ. Medzi povinné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere patrí podľa § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ (správne § 9 ods. 2 písm. l/) aj výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, ktoré však v predloženej úverovej zmluve absentujú. Zákonom stanovené členenie a uvedenie jednotlivých častí úveru nie je svojvoľné, ale predstavuje prehľadné vymedzenie povinností dlžníka tak, aby sa dokázal zorientovať v ponuke a zároveň aby si veriteľ voči dlžníkovi nemohol uplatňovať nároky, na ktoré nemá právo. V zmluve je uvedený len termín splatnosti splátok v 25. deň kalendárneho mesiaca, jedná sa však o termín splatnosti splátky ako celku, zahŕňajúcej tak istinu ako aj úroky, výška týchto jednotlivých súčastí splátok však nie je zrejmalá. Zmluva obsahuje len údaj o celkovom počte splátok 72 a výške mesačnej splátky 175,51 eur. Z toho ale potom nie je zjavné, aká časť splátky je určená na splátku istiny, aká časť na splátku úroku, prípadne aká časť pripadá na splátku poplatkov. Tieto údaje neobsahujú ani VOP žalobkyne, ktoré pripojila k zmluve, len všeobecnú formuláciu, že v jednotlivých splátkach je zahrnutá príslušná časť úverovej istiny a úroku. Primárnemu účelu spotrebiteľského práva, ktorým je zrozumiteľnosť pre spotrebiteľa a jeho ochrana, zodpovedá len taký výklad ustanovenia § 9 ods. 2 písm. l/ ZoSÚ, ktorý každý z atribútov vyjadrených v zákone slovami „výška, počet a termíny splátok“ viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru majúceho sa v konečnom dôsledku zaplatiť, teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež k prípadným iným poplatkom. Zákonodarcu v § 11 ods. 1 ZoSÚ jasne deklaroval, aké následky sú spojené s absenciou obligatórnych náležitostí uvedených pod písm. l/ § 9 ods. 2 ZoSÚ a preto súd prvej inštancie nevidel dôvod na odklon od vnútroštátneho predpisu, ktorý bol v čase vydania rozsudku platný a účinný. Žalobkyňa si nespĺnila svoju povinnosť určite, prehľadne a zrozumiteľne informovať spotrebiteľa o všetkých náležitostiach, ktorá zmluva o spotrebiteľskom úvere zo zákona musí obsahovať. Vzhľadom na uvedené chýbajúce náležitosti zmluvy súd vyhodnotil úver poskytnutý žalovanému za bezúročný a bez poplatkov v súlade s § 11 ods. 1 písm. a/ ZoSÚ.

Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že veriteľ žalovanému úver poskytol vo výške 10.000 eur tak ako je uvedené v zmluve, žalovaný však svoju povinnosť splácať úver porušil a zaplatil žalobkyňu za obdobie od 25.11.2015 do 21.2.2014 splátky v celkovej výške 2.269,86 eur a po zosplatnení úveru vo výške 91,22 eur, teda v celkovej výške 2.361 eur. Z dôvodu porušenia zmluvných podmienok žalovaným (nesplácanie úveru riadne a včas), žalobkyňa úver zosplatnila dňa 27.2.2017. Nakoľko poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov a žalovaný celkovo uhradil len sumu 2.361 eur, súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňu sumu 7.639 eur ako rozdiel medzi poskytnutou a zaplattenou sumou (10.000 eur - 2.361 eur). Okrem toho súd zaviazal žalovaného aj na zaplatenie úroku

z omeškania z nezaplatených splátok za obdobie od 26.7.2016 do zosplatenia úveru, t.j. do 27.2.2017 počítaných pri úrokovej sadzbe 5% p.a. vyčíslených v sume 4,23 eur a na zaplatenie poplatku za poistenie v sume 8,58 eur, ktoré bolo medzi zmluvnými stranami dohodnuté vo výške 4,30 eur mesačne. Nakoľko sa žalovaný dostal preukázateľne do omeškania s plnením peňažného dlhu, žalobkyni vznikol nárok aj na úroky z omeškania, ktoré súd žalobkyni priznal zo súdom priznanej istiny 7.647,58 eur (7.639 eur + 8,58 eur) od 28.2.2017 (deň nasledujúci po zosplatení úveru) v žalobkyňou uplatnenej sadzbe 5% p.a., ktorá je v súlade s vykonávacím predpisom. Vzhľadom na finančnú situáciu žalovaného, ktorý má vyživovaciu povinnosť k dieťaťu a partnerke, ktorá je toho času na materskej dovolenke, súd umožnil žalovanému, v súlade s ustanovením § 232 ods.3 a 4 CSP, splácať dlžnú sumu v splátkach vo výške 300 eur mesačne. Vo zvyšku súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

V časti o trovách konania svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 CSP, vecne čistým úspechom žalobcu 76,30% (úspech žalobcu 88,15% - neúspech 11,85%).

2. Proti tomuto rozsudku iba v časti zvyškovo zamietajúcej žalobu a v časti lehoty na plnenie podala včas odvolanie žalobkyňa s návrhom na jeho zmenu v napadnutej zamietajúcej časti vyhovením žalobe aj v takejto časti a zaviazaním žalovaného uhradiť dlh v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. Považuje rozsudok v napadnutej časti za nesprávny a odvolanie odôvodnila tým, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP) a že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP). Dôvodila, že v zmysle bodu 1.1 zmluvy banka poskytuje klientovi peňažné prostriedky za podmienok uvedených v zmluve, v obchodných podmienkach pre úvery občanom - Prima banka Slovensko, a.s. (ďalej len „OP“) a vo všeobecných obchodných podmienkach - Prima banka Slovensko, a.s. (ďalej len „VOP“), ktoré tvoria jej neoddeliteľnú súčasť, z čoho vyplýva, že neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere sú aj VOP a OP, a teda niektoré z náležitostí, ktoré má v zmysle právnych predpisov zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať, sú v samotnom texte zmluvy o úvere a ďalšie náležitosti sú v OP a VOP. Výpočet, počet a termíny splátok istiny a úrokov sú uvedené v samotnom texte zmluvy nasledovne: výška anuitnej splátky - 175,51 eur, počet anuitných splátok - 72 a periodicita a termín splatnosti anuitnej splátky - mesačne, v 25. deň kalendárneho mesiaca. Zároveň bod 2.5.3 OP popisuje anuitné splácanie nasledovne: splácanie anuitným spôsobom znamená, že úver je splácaný v pravidelných mesačných splátkach. Výška každej splátky úveru (anuita) je rovnaká (s výnimkou poslednej splátky) a skladá sa z časti splátky istiny úveru (amortizácia úveru) a časti pripadajúcej na platbu riadnych úrokov z úveru. Pomer výšky istiny a riadnych úrokov sa v priebehu splácania úveru mení. Poslednou splátkou úveru sa splatí zostatok úveru aj so zvyšným príslušenstvom. Ak by splatnosť ktorejkoľvek splátky pripadla na deň, ktorý nie je pracovným dňom, posúva sa splatnosť tejto splátky na najbližší nasledujúci pracovný deň. Z uvedeného teda vyplýva, že počet a termíny splátok istiny aj úrokov sú rovnaké a sú určené termínom splatnosti anuitnej splátky. Uvedené platí aj pre údaj o výške splátky. Banka bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere poskytne spotrebiteľovi výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky, ktorá uvádza splátky, ktoré sa majú zaplatiť a lehoty a podmienky ich úhrady, vrátane rozpisu každej splátky s uvedením amortizácie istiny a úrokov vypočítaných na základe úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru. Informáciu, že splácanie spotrebiteľského úveru prebieha formou mesačných anuitných splátok a že rozdelenie splátok na istinu a úroky úveru obsahuje amortizačná tabuľka, banka klientovi poskytuje už v rámci poskytovania informácií pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere prostredníctvom formulára pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere. Na začiatku úverového vzťahu najväčší podiel celej splátky tvorí úrok a naopak, na konci najväčší podiel splátky predstavuje istina, čiže každou ďalšou splátkou sa splácaný úrok znižuje a splácaná istina sa zvyšuje. Pokiaľ by mal samotný text zmluvy obsahovať podrobný rozpis splátok istiny a úrokov za celé obdobie splatnosti úveru, znamenalo by to neúmerné rozšírenie rozsahu zmluvy, čo by neprispelo k jednoduchosti, zrozumiteľnosti a prehľadnosti zmluvnej dokumentácie. Výška, počet a termíny splátok poplatkov, u ktorých sú tieto údaje a povinnosť ich úhrady zrejme už v čase uzatvorenia zmluvy, sú uvedené v samotnom texte zmluvy. Ostatné poplatky a ich výška sú uvedené v sadzobníku poplatkov, ktorý je súčasťou VOP, a tým aj súčasťou zmluvy. Z povahy jednotlivých poplatkov vyplýva, že nie je možné vopred stanoviť počet, koľkokrát bude daný klient poplatok povinný zaplatiť, pretože uvedené bude závisieť od toho, koľkokrát danú službu banky využije. Zároveň termín splatnosti poplatkov vyplýva zo zásad spoplatňovania, ktoré sú súčasťou sadzobníka a ktoré stanovujú, kedy je ktorý poplatok splatný. Prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia zmluva neuvádza, nakoľko na základe zmluvy o pôžičke nevznikajú nesplatené zostatky s rôznymi úrokovými sadzbami. Každopádne bod 2.5.5. OP určuje poradie uspokojovania pohľadávky nasledovne:

všetky platby, ktoré banka v priebehu splácania úveru prijme od klienta (alebo tretej osoby) na splatenie úveru, sa započítajú na úhradu pohľadávok banky voči klientovi v nasledovnom poradí: dlžná a splatná istina ako prvá v poradí, dlžné a splatné úroky ako druhé v poradí, dlžné a splatné úroky z omeškania a zmluvné pokuty ako tretie v poradí, dlžné a splatné odmeny, poplatky, výdavky a iné náklady banky ako štvrté v poradí; pričom konkrétnu pohľadávku v rámci príslušného poradia, na ktorú bude platba započítaná určí banka, s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu. Podľa žalobkyne je nesporné, že zmluva obsahuje údaj o výške, počte a termínoch anuitnej splátky v bode 1.2. v tabuľke zmluvy sa prehľadne a zrozumiteľne nachádzajú tieto údaje, a tak žiadny spotrebiteľ nemôže mať pochybnosti o tom, v akej výške a kedy bude poskytnutý úver splácať. Ďalej je nepochybné, že OP, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, obsahujú v bode 2.5.3 spôsob anuitného splácania, ktorý je v tomto ustanovení vysvetlený. V bode 2.5.5. OP je uvedené poradie uspokojovania pohľadávky. Žalobkyňa odkázala aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 22.2.2018 č.k. 3Cdo/146/2017, v ktorom najvyšší súd uviedol, že vychádzajúc z účelu Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS, právnych záveroch vyjadrených v rozsudku Európskeho súdneho dvora z 9.11.2016 vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Bíróovej, účelu § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ a čiastkových právnych záveroch vyjadrených v uznesení, predmetné ustanovenie je potrebné interpretovať tak, že nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej anuitnej splátky. Pokiaľ predmetné ustanovenie ZoSÚ hovorí o výške, počte, termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, je potrebné ho eurokonformne vykladať tak, že sa tým neustanovuje povinnosť uviesť požadované informácie vo vzťahu ku každej položke (t.j. istine, úrokom a iným poplatkom) osobitne, ale len ich uvedenie v súhrne k splátke, ktorá zahŕňa istinu, úroky a iné poplatky. K povoleniu splácať dlh v splátkach po 300,- eur mesačne, vzhľadom na finančnú situáciu žalovaného, odvolateľka citovala § 232 ods. 3 CSP s tým, že má za to, že rozsudok nie je v takejto časti náležite odôvodnený a dala do pozornosti konštantnú judikatúru vo vzťahu k náležitému a správne odôvodňovaniu súdnych rozhodnutí (napr. uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/201/2010 z 9.11.2010). Súd prvej inštancie nepodložil svoje rozhodnutie o povolení splátok náležitou právnou argumentáciou a riadne vykonaným dokazovaním. Umožnil žalovanému splácať dlh v splátkach po 300 eur mesačne, pričom žalovaný nepredložil nijaké dôkazy, ktoré by potvrdzovali a odôvodňovali možnosť pripustenia splátok. Podľa názoru odvolateľky súd svojvoľne rozhodol bez doloženia relevantných dôkazov preukazujúcich majetkové a sociálne pomery žalovaného a žalobkyňa má za to, že priznanie dlhu v splátkach je výnimočným oprávnením. Rozhodnutie súdu musí byť spravodlivé a nemôže výrazne zvýhodňovať jednu stranu na úkor druhej. Namiesto určitej sankcie za to, že si žalovaný neplnil svoje povinnosti, bol teda žalovaný touto formou za porušenie zmluvy „odmenený“. Priznaním splátok po 300 eur mesačne žalovaný opätovne získal možnosť splácať úver, pri splácaní ktorého porušil svoje povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy. Pri určení mesačnej splátky vo výške 300 eur bude žalovaný splácať iba istinu viac než dva roky. Takéto rozhodnutie súdu by bolo motiváciou pre klientov banky, aby porušovali svoje zmluvné povinnosti, pretože ich porušením v konečnom dôsledku získajú opätovne možnosť splácať v splátkach. Výkon práva, ktorý motivuje k neplneniu si zmluvných povinností, nie je v súlade so spravodlivou ochranou porušených práv, zakotvenou v CSP. Vzhľadom na čas od podania žaloby na súd (4/2007) mal žalovaný možnosť prejavíť svoju snahu a záujem dlh uhrádzať a tým preukázať, že mohol priebežne peňažný dlh splácať aspoň v akej takej výške, ktorá by bola primeraná jeho finančným možnostiam. Žalovaný neuskutočnil počas celého súdneho procesu ani jednu úhradu. Žalobkyňa poukázala na skutočnosť, že žalovaný neprejavil žiadnu snahu svoj záväzok aspoň čiastočne plniť. Posúdenie finančných možností žalovaných pre účely úhrady dlžnej pohľadávky by malo byť súčasťou aktivít v procese prípadného núteného výkonu súdneho rozhodnutia, kedy dôjde jednak k dôslednému zisteniu majetku žalovaných a jednak k voľbe najvhodnejšieho spôsobu výkonu rozhodnutia. Pritom pre posúdenie vymožitelnosti pohľadávky a voľbu vhodného spôsobu jej vymoženia by mali byť rozhodujúce celkové majetkové pomery žalovaných. V tejto súvislosti poukázala odvolateľka na rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 24Co/322/2016-85 z 1.3.2017, rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 8Co/135/2017-86 z 25.5.2017, uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 17Co/17/2017-63 z 27.7.2017, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 12Co/145/2017-85 z 31.7.2017, uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 11Co/49/2018-135 z 26.2.2018.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadril, odvolací návrh nepodal.

4. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozsudku

súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offa na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zvyšovo zamietajúcej žalobu i v časti lehoty plnenia treba navzdory námietkam žalobkyne považovať za vo výroku vecne správny, keď súd prvej inštancie v miere postačujúcej pre rozhodnutie zistil skutkový stav a vec aj správne posúdil po právnej stránke.

5. Súd prvej inštancie správne kvalifikoval právny vzťah založený zmluvou medzi žalobkyňou a žalovaným ako spotrebiteľskou zmluvou, keďže táto spĺňala definičné znaky takejto zmluvy, ako aj definičné znaky subjektov spotrebiteľskej zmluvy.

V preskúmvanej veci založil svoje rozhodnutie na právnom názore, podľa ktorého je potrebné považovať spotrebiteľský úver, poskytnutý žalobkyňou žalovanému na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, za bezúročný a bez poplatkov, pre absenciu obligatórnej zákonom stanovenej náležitosti takejto zmluvy, a to neuviedenia výšky, počtu a termínov splatnosti istiny, úrokov a iných poplatkov (§ 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ, správne v čase uzavretia zmluvy stranami § 9 ods. 2 písm. l/ ZoSÚ). Úprava spotrebiteľskej zmluvy tvorí právny základ ochrany spotrebiteľa v súkromnoprávných vzťahoch a je základným inštitútom spotrebiteľského práva.

Ustanovenie § 11 ods. 1 ZoSÚ vymedzuje prípady, kedy sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Výklad a aplikácia ustanovení ZoSÚ musí byť v súlade so zmyslom a účelom tohto zákona. Tým, že zákon nedodržiava iba niektorých obsahových náležitostí zmluvy postihuje, robí z týchto náležitostí nevyhnutné podstatné obsahové náležitosti. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je faktické nerovné postavenie vo vzťahu k profesionálnemu dodávateľovi a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, vzhľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a dostupnosť právnych služieb, ako i možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet k zmluvnému rokovaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednania pripravený a pri uzatváraní zmluvy je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosť spotrebiteľa. Spoločným znakom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv je snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť a to formou obmedzenia autonómie vôle. Tá predstavuje elementárnu podmienku fungovania materiálneho právneho štátu, nie je však úplne absolútna a v rámci spotrebiteľských vzťahov je limitovaná princípom ochrany slabšej strany, teda spotrebiteľa (ktorý koná s dôverou v druhou stranu jej prezentovaný skutkový stav). Z uvedenej koncepcie spotrebiteľského práva vychádzal aj ZoSÚ, ktorý stanovil osobitné náležitosti spotrebiteľskej úverovej zmluvy tak, aby za účelom odstránenia vyššie uvedenej faktickej nerovnováhy bol spotrebiteľ účinným spôsobom informovaný o podmienkach spotrebiteľského úveru a vedel lepšie ako pri nespotebiteľskej úverovej zmluve posúdiť všetky právne dôsledky vyplývajúce pre neho z uzatvorenej úverovej zmluvy. Niektoré ustanovené náležitosti, a to práve tie, ktoré sú uvedené v § 11 ods. 1 ZoSÚ zákonodarca v prospech ochrany spotrebiteľa preferoval až do takej miery, že ich neuviedenie sankcionoval bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru ako sankciu pre dodávateľa, ktorý nerešpektuje zákon a tým spotrebiteľa vystavuje nerovnému postaveniu (uvedené už odznelo v rozhodnutí Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/127/2015).

Súd prvej inštancie rozhodol správne po zistení, že zmluva o spotrebiteľskom úvere uzatvorená medzi stranami konania neobsahuje obligatórnu obsahovú náležitosť podľa ustanovenia § 9 ods. 2 písm. l/ ZoSÚ a z tohto dôvodu je treba úver považovať za bezúročný a bez poplatkov.

Účelom náležitosti ustanovenej v § 9 ods. 2 písm. l/ ZoSÚ (v relevantnom znení) je informovanie spotrebiteľa, aby vedel rozlíšiť, aká časť splátky bude použitá na istinu, úrok a ďalšie poplatky, čo mu tiež umožňuje zorientovať sa v danej situácii, pretože inak by nebolo dostatočne určité, akú časť istiny zaplatil (ako bude s jeho platbou naložené) a akú časť úveru platí na úroky a ďalšie poplatky, teda i na odplatu žalobkyne. To nemožno nahradiť uvedením len výšky mesačnej splátky. Zmyslu zákonnej úpravy zodpovedá, ak sa každý z atribútov vyjadrený v zákone slovami „suma, počet a termíny splátok“ viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru, majúceho sa v konečnom dôsledku zaplatiť, teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež k prípadným iným poplatkom (porov. rozsudok NS SR sp. zn. 7Cdo 128/2016, sp. zn. 7Sžo 61/2015). Stanovenie rozsahu splácania istiny, úrokov a iných poplatkov

(tzv. rozčlenenie splátky), bolo možné napr. vymedzením percentuálnej časti označenej splátky, ktorá pripadá na jednotlivé jej súčasti (istinu, úrok a iné poplatky), prípadne mechanizmus spôsobu (pravidiel) jej zmeny.

Predmetná obligatórna náležitosť (§ 9 ods. 2 písm. I/ ZoSÚ) predstavuje údaj dôležitý pre spotrebiteľa, keďže pomáha spoznať ako konkrétne budú náklady spojené so spotrebiteľským úverom uhrádzané. Odvolací súd sa preto nestotožnil s právnym názorom žalobkyne, že pre splnenie obsahových zákonom stanovených náležitostí zmluvy postačovalo uspokojiť sa s uvedením výšky mesačnej splátky. V zmluvách, ktoré nečlenia splátky na časť istiny, úrokov a iných poplatkov, spotrebiteľ nevie, koľko má hradiť na istinu úveru, úroky a poplatky. Aby sa spotrebiteľ mohol rozhodnúť pre uzavretie úverovej zmluvy na základe úplnej znalosti veci, je potrebné mu poskytnúť informácie i o nákladoch spojených s úverom. Občianskoprávna úprava priradovania čiastočného plnenia dlhu, je založená na prednostnom splácaní istiny a až následne úrokov (ak dlžník neurčí inak) podľa § 565 ods. 2 O. z.. Na rozdiel od tejto úpravy Obch.z. upravuje započítavanie jednotlivých plnení v opačnom poradí. Ak zmluva obsahuje rozčlenenie splátky, tak o tom, aká časť sa použije na splátku istiny a aká na splátku úrokov, poplatkov, má spotrebiteľ vedomosť od počiatku uzavretia zmluvy a veriteľ, mimo vôle spotrebiteľa, nemôže jednostranne rozhodnúť o splátke istiny a svojej odplate, prípadne ďalších nákladoch. Ak spotrebiteľ v dôsledku nerozčlenenia splátky v zmluve nevie, v akom pomere bude splácať istinu úveru a hradiť úroky z úveru ako odmenu veriteľa, je treba konštatovať kvalifikovanú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (rozdelenie tak neurčuje dohoda so spotrebiteľom a o spôsobe splácania istiny a úrokov nie je veriteľom informovaný v čase uzavretia zmluvy).

Predmetné zákonné ustanovenie predstavuje implementáciu ustanovení smernice (Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS v znení korigenda k tejto smernici) do slovenského právneho poriadku, pričom ide o jej úplnú harmonizáciu. Podľa článku 10 ods. 1 písm. h/ označenej smernice má zmluva obsahovať výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia.

ZoSÚ však jednoznačne svojou úpravou ide nad rámec smernice a vyjadruje požiadavku rozčlenenia splátky. Zrejmý konflikt medzi smernicou a zákonom bol riešený aj v rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 vo veci Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Bíróovej, ktorý potvrdil, že smernica skutočne takéto členenie nepožaduje. V sporoch medzi jednotlivcami je priamy účinok smernice v zásade vylúčený. Vnútroštátne súdy sú síce povinné vykladať národné právo vo svetle znenia a účelu smernice, avšak tento výklad nie je absolútny, pretože eurokonformný výklad zákona nemôže nahradiť jeho výslovné znenie (v opačnom prípade by šlo o výklad contra legem).

Žalobkyňa hoci správne poukázala na skutočnosť, že členské štáty nie sú oprávnené prijímať odchýlné ustanovenia od smernice, teda nemajú zahŕňať do zmluvy o úvere iné náležitosti než uvedené v článku 10 ods. 2 smernice. ZoSÚ však nad rámec smernice požaduje rozčlenenie splátky. Gramatický, ale aj teleologický výklad preto neumožňujú prijať záver, že predmetné zákonné ustanovenie len spresňuje, čo splátka úveru zahŕňa (odlišný záver vyplýva z uznesenia NS SR sp. zn. 3Cdo 146/2017). Rovnako tak eurokonformným výkladom nemožno preklenúť nutnosť legislatívnej zmeny, ku ktorej došlo zosúladením smernice a vnútroštátnej úpravy zákonom č. 279/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení oznámenia o oprave chyby č. 299/2017 Z.z. Z podnetu Krajského súdu v Prešove na zaujatie Stanoviska občianskoprávneho kolégia NS SR k predmetnej spornej otázke je zrejmé, že ustálená rozhodovacia prax súdov požadujúca rozčlenenie splátky, bola podporená rozhodnutiami vyšších súdnych autorít sp. zn. 7Cdo 128/2016, 7 Sžo 61/2015. Až uznesením NS SR sp. zn. 3Cdo 146/2017 došlo k vyjadreniu odlišného právneho názoru v danej otázke s argumentáciou, že dotknuté zákonné ustanovenie len spresňuje, čo splátka úveru zahŕňa a preto eurokonformným výkladom možno dospieť k záveru, že zákon členenie splátky nepožaduje.

S poukazom na čl. 2 CSP, vyjadrujúci ústavný princíp právnej istoty, ako aj ustanovenie § 220 ods. 3 CSP, odklon od posledného, a to odlišného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, odvolací súd zdôvodňuje nasledovne:

Podľa § 9 ods. 2 písm. I/ ZoSÚ zmluva o úvere obsahuje výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

Podľa § 4 ods. 2 písm. i/ ZS (zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších

predpisov) zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

Uvedený text zákonov (pri použití historického výkladu ide o totožnú dikciu zákonov, porov. podnet Krajského súdu v Prešove na prijatie Stanoviska občianskoprávneho kolégia NS SR) je odlišný od textu smernice (čl. 10 ods. 2 písm. h/ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice rady 87/102/EHS), podľa ktorej zmluva o úvere uvádza výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia.

Zámerom zákonodarcu (vyjadrenom už v úvodnej časti dôvodovej správy k ZoSÚ) síce bolo transponovať smernicu v celom rozsahu a nepochybne nebolo aby ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ bolo v rozpore s článkom 10 ods. 2 smernice. Do „konfliktu“ sa zákon so smernicou dostal v dôsledku priznania vyššej ochrany spotrebiteľa, stanovením požiadavky rozčlenenia splátky na istinu, úroky a iné poplatky, aby spotrebiteľ mal vedomosť v akej výške bude platiť istinu (v akej časti splátky ju veriteľ započíta na zaplatenie istiny a v akej výške na úroky a ostatné poplatky).

Až na základe rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Biróovej sa tento konflikt smernice a zákonnej úpravy, stal zákonodarcovi známy, konštatovaním, že smernica bráni členským štátom, aby vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovili povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere iné náležitosti, než sú tie, ktoré vymenúva článok 10 ods. 2 smernice.

Zámer zákonodarcu transponovať smernicu v celom rozsahu bol teda naplnený, ale keďže zákonodarca postupoval tak, že sa dostal nad prípustný rozsah smernice, následne (po označenom rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie) zosúladiť smernicu a vnútroštátnu úpravu zákonom (z. č. 279/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení oznámenia o oprave chyby č. 299/2017 Z.z.), ktorým došlo i k zásadnej zmene legislatívneho textu ustanovenia § 9 ods. 2 písm. i/ (pôvodne k/, potom l/) ZoSÚ, s účinnosťou od 1. mája 2018. Termín „splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ bol nahradený slovami „frekvenciou splátok“. Podľa dôvodovej správy k tomuto novelizovanému zneniu zákona, vypustenie uvedenej náležitosti zmluvy bolo nevyhnutné z dôvodu záverov rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-42/15, inak by Slovenská republika šla nad rámec podmienok stanovených smernicou.

Z porovnania prvotnej vnútroštátnej právnej úpravy (historický výklad) tejto náležitosti zmluvy zákonom ZS, s jej právnou úpravou ZoSÚ do 30. apríla 2018, vyplýva jej totožná formulácia (výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov), ktorou zákonodarca podľa dôvodovej správy k zákonu (č. 568/2007 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti, Notársky poriadok, v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov), ktorým sa zaviedlo rozčlenenie splátky, vyjadril (po prvý krát) zámer zvýšiť informovanosť spotrebiteľa úpravou náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Konkrétne takým spôsobom, že spotrebiteľ musí byť informovaný v akých termínoch, resp. kedy, v akej výške a ako dlho je povinný plniť si svoje povinnosti splácať istinu, úroky a iné poplatky, vyplývajúce mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Preto nemožno preklenúť eurokonformným výkladom, že ustanovenie § 9 ods. 2 písm. l/ ZoSÚ len spresňuje, čo splátka zahŕňa. Zámer zákonodarcu vyplývajúci z dôvodovej správy k ZoSÚ je potom už nezmenený a podľa dôvodovej správy k zákonu č. 279/2017 Z. z. (ktorým sa od 1. mája 2018 novelizuje aj sporné ustanovenie ZoSÚ) je daná potreba legislatívnej zmeny z dôvodu, že ZoSÚ ide nad rámec smernice.

Dve rôzne zákonné formulácie predmetnej obsahovej náležitosti zmluvy ZoSÚ (do 1. mája 2018 a po uvedenom dátume), nemôžu smerovať k jednému výkladu (porov. podnet Krajského súdu v Prešove na zaujatie Stanoviska občianskoprávneho kolégia NS SR).

Súčasne s prvotnou vnútroštátnou úpravou predmetnej náležitosti zmluvy bol doplnený tiež odsek 2 § 566 O.z.. Táto úprava určuje, v akom poradí je treba započítať čiastočné plnenie dlhu (pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie započíta najprv na istinu a až potom na úroky, pričom takéto poradie môže zmeniť len dlžník, nie veriteľ).

Ako je už vyššie uvedené spotrebiteľ ako dlžník by mal byť informovaný (mať vedomosť) požadovanou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere, aká časť splátky bude použitá na istinu, aká na úroky a ďalšie poplatky (príp. pravidlá tejto zmeny), aby sa mohol rozhodnúť či zmluvu uzavrie a aby veriteľ svojvoľne nepriradil plnenie spotrebiteľa i určoval aká časť sa použije na splácanie istiny, aká na splátky úrokov a poplatkov, prípadne podľa úpravy obchodného práva (§ 330 ods. 2 Obch.z).

Uvedené nie je spôsobilá nahradiť vyžiadaná amortizačná tabuľka. Požiadavka rozčlenenia splátky mala legislatívne vyjadriť zámer vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa, aby dostal dôležité informácie

ešte pred podpisom zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorému sa tak umožnia porovnať produkty a pomôžu pri rozhodovaní o výbere produktov poskytovateľov spotrebiteľských úverov. Úplná znalosť veci spotrebiteľa predpokladá poskytnutie informácií aj o nákladoch spojených s úverom (aby veriteľ svojvoľne a nekontrolovateľne nepriradzoval plnenie spotrebiteľa a výlučne sám určoval, aká časť sa použije na splátku istiny, aká na splátku úrokov a poplatkov), teda poznanie pravidiel, podľa ktorých veriteľ postupuje (uvedené už odznelo v odbornom článku „Prečo rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Bíróovej nie je spôsobilý zmeniť doterajšiu rozhodovaciu prax všeobecných súdov“). Cieľom rozčlenenia splátok bolo informovanie spotrebiteľov o nákladovosti úveru, za účelom rozpoznania podmienok splácania úrokov a poplatkov, ako dôležité právo spotrebiteľa v čase uzatvorenia úverovej zmluvy. Preto eurokonformným výkladom nebolo možné preklenúť nutnosť legislatívnej zmeny, a to nielen vo vzťahu k jazykovému zneniu zákona, ale aj k jeho vyššie uvedenému účelu (predstavujúceho vyššiu ochranu spotrebiteľa, avšak nad rámec smernice).

Konflikt medzi smernicou a vnútroštátnym zákonom (ktorý vyplýva aj z označeného rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie C-42/15) nie je možno riešiť priznaním priameho účinku tejto smernice, ktorá je záväzná len pre štát a jej priamy účinok medzi jednotlivcami je vylúčený. Ani dostupnými interpretačnými metódami však nebolo možné poskytnúť nepriamy účinok únijnému právu (napriek povinnosti eurokonformného výkladu podľa článku 288 ZFEÚ, Zmluva o fungovaní Európskej únie, Úradný vestník 2012/C326/01). V posudzovanej veci by sa nejednalo o interpretačnú metódu *contra verba legis* („kedy v rámci možných výkladových metód sa hľadá a prijíma taký výklad, ktorý umožňuje uplatnenie nepriameho účinku pri zachovaní účelu zákona a slov zákona ustupujú do úzadia“), ale o výklad *contra legem*, keďže by ním došlo k popretiu predmetného ustanovenia, t. j. k povinnosti neaplikovať ho. Takýto postup by bol v rozpore s princípom právnej istoty vyplývajúcim z článku 1 ods. 1 Ústavy SR (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov), vzhľadom na jednoznačnosť úmyslu zákonodarcu, vyplývajúceho z dôvodovej správy, teda účel právnej normy, ako aj jeho explicitné vyjadrenie v legislatívnom texte.

Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach už konštatoval (III. ÚS 341/07, III. ÚS 212/2011), že nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu (porov. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 179/2013).

Rozlišovanie splátky, v prípade ktorej sa uhrádza aj istina a úrok, má reálny praktický význam. Zmluvná rovnováha pri spotrebiteľskom úvere mala byť naplnená len v prípade informovania veriteľa o podmienkach splácania rozčlenených častí splátky, prípadne o ich pomere alebo spôsobe zmeny, z hľadiska porovnávania produktov pri rozhodovaní spotrebiteľa o uzavretí zmluvy, ako i pri konsenzuálnom určení aká časť plnenia sa použije na splátku istiny a aká na splátku úrokov. ZoSÚ tiež stanovuje spôsob výpočtu RPMN, označením príslušného vzorca, ako i dosadzovaných hodnôt, pričom pojem splátka v tomto smere ostáva zachovaný, vzhľadom na dohodnutú výšku splátky v zmluve. Smernica pritom predpokladá na účely výpočtu RPMN údaje o splátkach, a to tak, aby bolo zrejmé, že tam nie sú uvedené poplatky, ktoré sa do výpočtu nezahŕňajú, rovnako tak predpokladá informovanie spotrebiteľov o špecifikácii splátok úrokov a poplatkov (čl. 19 ods. 2, čl. 10 ods. 1 písm. j/, príloha II., porov. podnet Krajského súdu v Prešove na zaujatie Stanoviska občianskoprávneho kolégia NS SR).

Zákonodarca vychádzal z odlišností pojmov rozčlenenie (rozpis) splátky a amortizácia úveru, vzhľadom na ich odlišný účel. Cieľom rozčlenenia splátok bolo informovanie spotrebiteľa o nákladovosti úveru, so zámerom rozpoznania podmienok splácania úrokov a poplatkov, v čase uzatvorenia úverovej zmluvy. Požiadavka poskytnúť spotrebiteľovi výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky, ako i jej obsah (§ 9 ods. 3, 5 ZoSÚ) sa vzťahuje na dohodu o amortizácii istiny (amortizačná tabuľka má obsahovať rozpis každej splátky s uvedením amortizácie istiny, úrokov, dodatočných nákladov a iné). V prípade ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny, zmluva o spotrebiteľskom úvere vyžaduje naplnenie aj ďalšej obligatórnej zmluvnej náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. n/ ZoSÚ (súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov). Uvedené ustanovenie § 9 ods. 2 písm. n/, ako aj ustanovenie § 9 ods. 3, 5 ZoSÚ, sa týkajú (ne)existencie dohody o amortizácii, avšak bez vylúčenia nutnosti oboznámenia spotrebiteľa s rozpisom jednotlivých splátok podľa § 9 ods. 2 písm. l/ ZoSÚ. Pokiaľ by sa rozčlenenie splátok malo meniť, tak z hľadiska zrozumiteľnosti poznania nákladovosti úveru, spotrebiteľ má právo poznať podmienky takejto zmeny. Argument poskytovateľov úverov o následku rozsiahlejšieho obsahu zmluvy, pri naplnení požiadavky rozčlenenia splátok, nebol náležitý, keďže v prípade zmeny pomeru rozčlenenia splátky postačovalo

vyjadrenie mechanizmu zmeny, v súvislosti s jednotlivými časovými obdobiami, v priebehu splácania úveru.

Z uvedeného vyplýva, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu na úplné zistenie skutkového stavu veci a dospel k správne právnemu záveru, keď považoval predmetný spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov a v zostávajúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol.

6. Podľa § 232 ods. 3 a 4 CSP: (3) Lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. (4) Ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradiť ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

Podľa § 149 CSP prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

Podľa § 151 ods. 1 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

Podľa § 154 CSP prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí.

Podľa § 296 CSP spotrebiteľ môže predložiť alebo označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania a zákonnej koncentrácii konania sa nepoužívajú.

V danej veci súd prvej inštancie povolil žalovanému zaplatať dlhu v mesačných splátkach po 300 eur, zjavne prihliadajúc na výšku peňažného plnenia a majetkové pomery žalovaného, s tým, že nezaplatať čo i len jednej splátky žalovaný stráca výhodu splátok a vznikne mu povinnosť uhradiť dlh jednorazovo.

Žalovaný sa dostavil na pojednávanie 20.3.2018 (na ktorom došlo aj k vyhláseniu rozsudku), opísal svoje majetkové, rodinné a sociálne pomery. Uviedol, že je slobodný, žije v spoločnej domácnosti s priateľkou a ich spoločným dieťaťom, priateľka je na materskej dovolenke, jeho príjem je 800 eur mesačne, nie je schopný zaplatať dlžnú sumu naraz, ale len formou splátok, najviac po 300 eur mesačne.

Žalobkyňa svoje právo účasti na pojednávaní nevyužila, a teda nevyužila možnosť reagovať na skutkové tvrdenia (prostriedky procesnej obrany) žalovaného do vyhlásenia uznesenia, ktorým súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 20.3.2018 vyhlásil dokazovanie za skončené. Skutkové tvrdenia žalovaného ohľadom jeho situácie žalobkyňa nepoprela. Preto súd prvej inštancie správne považoval tieto tvrdenia za nesporné v zmysle vyššie citovaného ust. § 151 ods. 1 CSP a z nich pri rozhodovaní v zmysle § 232 ods. 3, 4 CSP vychádzal.

V zmysle § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie možno v odvolaní použiť len vtedy ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Žalobkyňa v odvolaní netvrdila splnenie niektorej z podmienok pre použitie prostriedkov procesného útoku/obransy až v odvolacom konaní v zmysle citovaného § 366 písm. a/ až d/ CSP, ani tieto podmienky nevyšli najavo.

7. Odvolací súd riadiaci sa týmito úvahami a osvojujúci si aj dôvody súdu prvej inštancie preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zvyškovo zamietajúcej žalobu a v časti lehoty plnenia podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil. Odvolací súd potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP rozhodnutie súdu prvej inštancie aj v časti o náhrade trov konania. Ak mala strana konania úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí (§ 255 ods. 2 CSP). Aby čiastočný úspech založil nárok na čiastočnú náhradu trov konania, musí to byť prevažujúci úspech, teda aby po porovnaní procesnej úspešnosti oboch sporových strán zostala ešte suma opodstatňujúca záver o prevažujúcom úspechu jednej zo strán sporu. V prejednávanej veci nebol namietaný rozsah úspechu žalobkyne 88,15% a úspech žalovaného 11,85% ani pomer úspechu a neúspechu strán 76,30% v prospech žalobkyne, ktorej v uvedenom rozsahu bola náhrada trov konania pred súdom prvej inštancie priznaná. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

8. Podľa § 396 ods. 1 CSP, ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

S prihliadnutím na výsledok odvolacieho konania, v ktorom bol vo veci samej plne úspešný žalovaný, vzniklo žalovanému právo na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobkyni. Odvolací súd mu však náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko podľa obsahu spisu mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli, žiadne si neuplatnil a je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, rozhodnúť priamo tak, že sa mu náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2018 sp. zn. 7 Cdo 14/2018).

9. Tento rozsudok prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/. (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 424 CSP)

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77. (§ 425 CSP)

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil. (§ 426 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods. 1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods.2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods.1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods.2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. (§ 431 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. (§ 431 ods. 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. (§ 432 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. (§ 432 ods. 2 CSP)

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. (§ 433 CSP)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 434 CSP)

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. (§ 435 CSP)